

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znanša: za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četrt leta 6 K. in za mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna. ulica Carintia štev. 12.

Papež Lev XIII.

1878—1903.

Bilo je početkom leta 1878. Naval proti katoliški cerkvi se je vzdigoval v mnogih državah, v Italiji, na Nemškem, Francozkem, v Švici in drugod. Značajni škofje in svečniki, ki se niso klanjali nasilnim in krivičnim težnjam raznih državnikov, so bili odstavljani, ali v ječah, ali v prognanstvu; vršenje papeževih ukazov je bilo v mnogih krajih zabranjeno, katoliška cerkev je imela prestat težkih dni.

Sredi teh viharjev je dne 7. svečana 1878 umrl papež Pij IX. Neka tajna boja — je zavladala v katoliških vrstah, bati se je bilo, da se nasilnim potom prepreči izvolitev novega papeža, ali pa da se izvoli tak papež, ki ne bo imel dovolj znanja in odločnosti za tedanje rešne in nevarne čase. Tako se je ugibalo in razmišljalo, a nenkrat se je drugače odločilo. Dne 20. februarija 1878 je bil izvoljen kardinal Joakim Pecci, 68-leten starec, za papeža in si je nadel ime: Lev XIII.

Ni naš namen, da bi hoteli tukaj prinesiti vse kar je Lev XIII. storil in spisal v dolgem času svojega vladanja. Tudi nam tega ne dopušča skromni prostor tega lista. Samo to hočemo omeniti, da je njegova izvolitev neprijetno iznenadila vse prijatelje katoliške cerkve, ker so se bali, da bo njegovo vladanje kratko in neplodno. Ali že v prvih letih svojega pontifikata je izdal take okrožnice, katerim se je začudil ves svet. Kmalu so se osvedočili vsi — prijatelji in sovražniki — da imajo pred seboj jakaga in močnega papeža. Mnogi silniki so pred njim položili svoje orožje, še celo železni Bismarek je moral k njemu v Kanoso.

Lev XIII. je velik um. Kakor tak je videl, da se katoliška cerkev ne razširi dovolj in da ne bo mogla priti do pravega razvitka, ako se ne zjedinijo z njo iztočni narodi. Zato se je obrnil z vso močjo svoje velike duše na iztok. Lahko rečemo, da mu je bila najmilejša želja, da bi ves iztok, izlasti Slovane, v prvi vrsti veliki ruski narod, prived v zvezo z apostolsko Stolicco. In da dovede to veliko idejo do uresničenja, je bil, podobno svojemu učnemu predniku Benediktu XIV., pripravljen žrtvovati vse sanje in napore onih svojih prednikov, ki so jedinstvo katoliške cerkve in njeno moč iskali samo v Latinstvu. Lev XIII. je učen zato zna, da se katoliška

cerkev, ako hoče živeti in napredovati, ne sme utesniti v spono umirajočega Latinstva, kakor se ni svoj čas vezala na mrtvi židovski in grški narod. Katoliška cerkev nima svoje podlage na posamičnem narodu, tudi še tako močnem in čilem. Še manje pa sme iskati svoje moči v mrtvih narodih! Ona, ako hoče odgovorjati svojemu poslanstvu, mora biti nositeljica življenja, nove moči, živih idej. In zato je on — častitljivi starek — posegel z močno roko v usodo narodov in proglasil, da morajo iztočni narodi tudi v katoliški cerkvi živeti svojo narodno življenje, da morajo ohraniti svoj jezik, svoje običaje in obrede! V znameniti okrožnici »Orientalium dignitas« je z izobčenjem obsodil vse one Latince, kateri bi kakaga iztočnjaka pripravili ali pregovorili za prestop iz iztočnega na latinski obred, dočim je dovolil vsem iztočnim narodom — med katere smemo prištevati vse Slovane — da se vrnejo v svojo iztočno-katoliško cerkev in v svoj iztočni obred.

Diven je bil Lev XIII., v svojem nastopu do Slovanov. V posebni okrožnici »Grande munus« je potrdil vse slovanske cerkvene pravice v isti meri, kakor so jih priznali in potrdili njegovi predniki. Storil je še več. Sveta slovanska apostola, Cirila in Metodija, je proglasil za svetnika vesoljne cerkve in ukazal, da se ima njiju praznik praznovati s podvojenim obrednim slavljenjem.

Na toliki papeževi ljubezni so se hoteli Slovani Levu XIII. posebej zahvaliti; zato so se njih zastopniki, pod vodstvom slavnega škofa Strossmayerja, podali v velikem številu v Rim. Dne 5. julija 1881 jih je sprejel in jim o tej priliki izrekel pomenljive besede: »Rim Vas je željno pričakoval in Vas danes v ljubezni objema!« V svojem nadaljnjem govoru je zagotovil Slovanom vse njih pravice in jih pozval naj si ohranijo katoliško cerkev, a v isti meri tudi svoj cerkveni jezik, svoje cerkvene knjige in svoje obrede — pred vsem pa čaščenje svojih apostolov, svetega Cirila in Metodija.

Slovesno pred vsemi odposlanci je dal Lev XIII. slovanskim narodom zagotovilo, da bodo imeli v katoliški cerkvi vso varnost in da se jim obranijo vse pravice.

In kar je Lev XIII. obljubil, je tudi, dokler je mogel, pošteno držal. Širil je katoliško unijatsko cerkev, izdal je potrebne gla-

galske knjige in je na svoj trošek ustanovil v Rimu stolico za slovanski cerkveni jezik in grško-katoliški zavode za Slovane.

Lev XIII. je sedaj siv starček v 93. letu svoje dobe. Jasno je, da ne more več nadzirati delovanja raznih kardinalov in kongregacij. Tudi je treba znati, da Nemci in Madžari uporabljajo vso svojo moč in ves svoj upliv proti slovanski cerkvi in slovanskemu bogoslužju. Takega izvora so novejšje odredbe raznih kongregacij in kdor bi jih hotel pripisati Levu XIII., bi mu storil veliko krivico. Lev XIII. nam je potrdil vse naše cerkvene pravice, a od nas samih je odvisno, da se potegnemo za nje in da si jih obranimo.

Ob slavljenju 25. letnice svojega pontifikata prišel je Lev XIII. na skrajni konec človeškega življenja. — Sedaj je torej v taki dobi, s katere more le s ponosom gledati na svoje obširno delovanje in svoje velike vapehe.

Slava velikemu Levu!

X.

Politični pregled.

V Trstu, 20. februarija 1903.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila).

Vladi se je včeraj vendar posrečilo, da je spravila pod streho vojno predlogo, katere je bila vsprejeta tudi v drugem in tretjem čitanju.

V nadaljevanju svojega govora obsojal je socialistični poslanec Eldersch postopanje vojaških oblastnih, ki zapirajo one rezerviste, kateri se na kontrolnih shodih odzivljajo v materinem jeziku. (Na tako stališče naj bi se vedno in povsod postavljali vsi socialistični voditelji, pa bi kmalo izginile nasprotnosti med njimi in med onimi narodnimi strankami, ki se ne bore za hegemonijo, marveč le za svoje pravice. Op. ur.) Govornik je omenil tu neki slučaj, ki se je dogdil v Galiciji: Reservist Liebhart je bil namreč obojen na tri tedne vojaške ječe, ker se je na kontrolnem shodu odzval v svojem materinem poljskem jeziku. Ko je Liebhart sedel v ječi, mu je žena na smrt obolela in tudi umrla. General Gálgoeci pa Liebhartu ne-le da ni dovolil, da bi smel obiskati bolno ženo, temveč mu ni dovolil, da bi jo šel pogledat, ko je bila že mrtva. In

tako mu je žena obolela, umrla in je bila tudi pokopana, medtem ko je bil on v vojaški ječi.

Posl. Pernerstorfer je tu govorniku parkrat z mehkliči segel v besedo in dejal, da je general Gálgoeci pes, zver v človeški obliki, podlež, kanalja.

Posl. Eldersch je nadaljeval svoj govor in izjavil, da je general Gálgoeci najpodležji izvržek, odkar jih je bilo kedaj v Avstriji in da je sramota za poljski klub, da se ni zavzel za to, da bi se taka žaba odpravila iz Galicije.

Krščanski socialist Steiner je obsojal postopanje z vojniki v vojaških ječah in bolnišnicah. Pripovedoval je, da je vojaški zdravnik dr. Ludwig na bosanskih vojaki v dunajski vojaški bolnišnici delal poskuse s »tubercolino«, katero jim je ubadal v život.

Posl. Biankini je pričel govoriti v hrvatskem jeziku, na kar je nadaljeval nemško. Izjavil je, da z ozirom na važna gospodarska in politična vprašanja ne more glasovati za vojno predlogo. Dejaj, da dalmatinski Hrvati ne morejo prenašati več poviševanj vojaških stroškov. Hrvati so bili vedno od vlade najbolj zanemarjen narod; njih so žrtvovali Madžarom in Italijanom in vlada je tako slepa, da se svojo protihrvatsko politiko deluje na korist laškemu irredentizmu.

Govoril je na to domobranski minister, grof Welsersheimb, ki je med drugim izjavil, da vlada vsprejema predlog posl. Chiarija, naj se ne prične z vojaškim naborem prej, nego bo vojna predloga vsprejeta od strani ogerske zbornice.

Fressel je obžaloval pogoste slučaje samomorov v avstrijski vojski. Navajal je tozadavne statistične podatke, ki kažejo, da število samomorov med našimi vojniki daleč presega vse druge države, med katerimi je Nemčija na prvem mestu. Dočim prihaja v Nemčiji na vsakih 100.000 vojakov 67 samomorov (v drugih državah še mnogo manj), prihaja jih v Avstriji 308. Tako velikansko število samomorov prihaja vsled slabega postopanja z vojniki. Na Dunaju da se je valed brutalitete nekega stotnika umorilo šest vojakov.

Po drugi uri zjutraj pričelo se je glasovanje in je zbornica najprej glasovala o predlogu posl. Schummeierja, zahtevajočem uvedbo dveh letne vojaške službe. Ta predlog je bil odklonjen z 213 proti 109 glasovom. Na to se je glasovalo o predlogi sami in je

arinke, nasajene na visoke, staromodne srebrne žirandole. Na kanapeju je sedela poleg domače gospe povsem mlada deklica. Once Tomica ni pretiraval, ko jo je tako slavil radi nje krasote. Bila je res dovršena lepota. Bujni črni lasje spleteni v strogo moderno angleško frizuro, podolgasto fino lice iztočnega tipa, ali vendar brez označja židovskega, s temno poltjo, rujavi podolgasti in veliki očesi, obsedeni dolgimi trepalnicami in obokani od gostih črnih obrvi pod nizkim plemenitim čelom, ravni, dražestni v odprtinah nekoliko tatarski nosič, drobne rdeče ustnice, za katerimi se je kazala vrsta prekrasnih belih zobcev — vse to je delalo, da je bila glava uprav krasna, če prav je iz lica velo nekaj hladnega, strogega in preveč svečanega. A kaj še le telo! Z lepoto stasa in bujnostjo ter gibkostjo oblik nadkriljujejo Židovke v obča in do evropske žene. V Vandí Mikulaševi je ta prednost rase dosegla svoj vrhunec. Široka in obla v ramenih — bujna v prsih — vitka v pasu — prelestnih rok — vsa razkošna in ob enem nežna, je stala pred človekom kakor oživila Sulamit — in bilo mu je kakor da sluša slavodobitne velike pesmi in kakor da ga žari žarki vzduh z Libanona.

(Pride še.)

PODLISTEK.

40

Na rojstni zemlji.

Episal Ksaver-Šandor-Gjalski; prevel M. C. XIV.

— Ali zahajate vi mnogo v cerkev?
— Žalibog, ne prepogosto. Nimam časa radi hišnih opravil. In ravno v nedeljo je izplačevanje težakov. Ali — rada hodim v cerkev. Služba božja, tiste nerazumljene besede latinske, visoki oboki, vonj kadila, vse me nekako vznéša.

— Romantika! — je vskliknil Lev.
— Ne! — Ne! — se je začela Vera živo braniti, ker si je pod romantičnimi ženami mislila pretirane, lene, zajokane in na pol neumne devotke, kakoršna je poznala v Evelini Mužičičevi.

— Ah — ne mislim jaz tako. Bodite zadovoljni, da je v Vas onega, kar imenujem jaz romantiko; — v vaših letih je to najlepši kras.

Vera je pordčela zbog te hvale in bilo jo je sram, no, vendar je občutila radost in bilo jej je milo, da je rekel to.

V tem sta prišla pod Dragance. Na razstanku mu je ponudila roko. — Ali bi Vas smela prositi za nekaj? Vi ste nedavno — na potu — rekli nekaj, da bi se dalo ure-

dit s kako dunajsko ali peštansko banko in bi se mi Mikulaša rešili. Da pridete k očetu?

— Ah — dajte — pridite — da mu pomorete — nu, da — čemu naj se pritažujem pred Vami — to bi bilo strašno, ako bi zgubili Dragance! — Kaj bi moj oedni oče, moji nesrečni bratje — pak — ta moj dom — oh, kako bi to bilo, da ga pustimo v tuje roke! Glas jej je silil v jok od razburjenosti in ganotju. Leva je pretreslo in obljubil je, da bo vsekako razmišljal o stvari.

— Pridite — pridite k očetu — je dodala deklica živo in ga povabila, naj pride zvečer z Zlato na luščenje turščice. On je sveda obljubil radostno. — Saj mu je bilo tako drago in ljubo v njeni družbi, da je mogel le želeči, da ta divni dan podaljša še v njeni bližini. Razburjen in razveseljen v duši in sre, skoro nekako ves prepotojen vračal se je domov in ne da bi sam vedel, zakaj, se je nekolikokrat ozrl za seboj na temni vrt Draganaški, a vsakokrat se mu je lice zalilo v blaženem nasmehu.

XV.

Na dvorišču pred šupo je Lev opazil Mikulaševo ekipažo. »Oh« — je zaškrilpal nezadovoljno, skoraj jezno in zbal se je takoj, da ne bo mogel v Dragance. Hotel je že, da bi se skrivaj zavlekel v svojo sobo in

da bi tam počakal trenotka, ko bo mogel oditi tja. No, na hodniku se je srečal z »onele« Tomico. Ta je bil ves navdušen in toliko da ni objel Leva.

— O — saj — pravim ti. Divni gostje! Mikulaševa Vanda! A kje si ti nesrečnež? Ala — ala hiti, da jo boš videl!

— Pusti — meni se ne ljubi. Nimam rad Mikulaša — se je začel braniti Lev pred Tomico, ki ga je silil, naj gre gori.

— Ne — ne — ti moraš. Kaj te briga Mikulaš! Tudi jaz ne ljubim tega izžemalca — ali deklica — deklica — pravim ti, pravi angelj — oh — sladčica — in privzdignil je prste k ustim pa emoknil v njih in razveseljeno mahnil z debelo roko po zraku. Ni bilo rešitve, Lev se ga ni mogel iznebiti in moral je v salon. Ocele Tomica ga ni pustil niti toliko, da bi preoblekel suknjo. »Muhe in zadnje predivo« — je rekel Levu, ko je le ta omenjal črne suknje — ne bomo menda delali parade s to bogato šifatarijo! Kraj vsega svojega liberalizma je bil oncel Tomica vedno zagrižen plemenitaš.

Že v dvoru je vonjalo od finega vzduha elegantnega sveta. Na stlici v kotu je opazil Lev kos ženske obleke, od katere je gizdavo blestel atlasna podstava. Njemu je bil že ta atlas strašen.

V salonu je ta čas Zlatica zažgala sta-

bila ista z dostavkom posl. Chiarija vsprejeta v drugem in potem tudi v tretjem čitanju. Po dovršenem glasovanju so češki radikaleci, Vsenemci in socialisti uprizorili velik vihar protestujé proti vsprejetju vojne predloge. — Nekateri poslanci so poskušali peti cesarsko himno, a jim ni nihče sledil.

Prihodnja seja bo v petek, dne 27. februarja.

O položaju. Dovršeno je. Včeraj je zbornica poslancev vsprejela vojno predlogo v tretjem čitanju s tako večino, kakoršnje ni bilo pričakovati po tolikih lamentacijah poslancev vseh strank o neznosnih bremenih za vojsko, o vseobči gospodarski depresiji, ki da je že tolika, da ne dopušča nikakega nadaljnjega višanja bremen za vojsko. Tudi po glasovanju v odseku ni bilo pričakovati take večine: 217 za in 108 proti. Tedaj so celo vladna glasila pisala s strahom o šansah predloge v zbornici. No, v našem parlamentu je že od nekdaj dolga in težavna pot od opozicije v besedi do opozicije v dejanju. Vsepeh včerajšnjega glasovanja je dokazom, da se je mnogokateri opozicijski poslanec v zadnji hip zvrnil tja na vladno stran, ali pa se je rešil tako, da mu ni trebalo pasti ne na to, ne na ono stran. Došlo nam poročilo korespondenčnega biró-a pripoveduje le število glasov za in proti, ne vemo torej, kako so glasovale posamične skupine. Toliko pa je gotovo, da se nemške skupine — izvzemši jedine Vsenemce — precej kompaktno glasovale za; zato pa že naznanjajo nemški listi, da kakor danes predlože Nemci g. Koerberju svoj račun v obliki cele vrste zahtev. To pa seveda — Bog ne daj — to ni luogo di traffico. Kaj takega je le, če Slovani kaj zahtevajo. No, gospod Koerber ima to dobro, da je ni take nemške zahteve, ki bi mu ne ugajala.

Roka roko umiva; Nemci so storili svojo in g. Koerber tudi ne bo hotel biti umazanec... Morda pa je zato že vnaprej napovedoval Slovanom »težke posledice«.

Važna razsodba upravnega sodišča. Nemški okrajni zastop v Češki Lipi je odklonil neki češki dopis mestne občine Semil, češ, da sta občina in okraj Češka Lipa od nekdaj čisto nemško ozerske, da sta torej opravičena vsprejemati le nemške dopise. Deželni odbor pa je razsodil češkemu dopisu v prilog, sklicuje se na enakopravnost, določeno v § 19. državnih temeljnih zakonov. Okrajni zastop v Češki Lipi da je torej dolžan vsprejemati češke dopise in jih reševati. Slično je odločil češki deželni odbor, ko se je okrajni zastop v Senilu branil vsprejeti neki nemški dopis. Oba rečena okrajna zastopa sta se pritožila na upravno sodišče, a upravno sodišče je dne 18. t. m. zavrnilo obe pritožbi. V svojih razlogih izvaja upravno sodišče, da si avtonomna občina pač more določiti svoj uradni jezik med jeziki, ki so v deželi navadni, da pa nima pravice določati norme, v katerem jeziku se morajo stranke obračati do nje. Kakor del javne uprave more občina le iz zakonitih razlogov odkloniti izvršenje kaknega uradnega posla, spadajočega v nje kompetenco, ne pa samozato, ker je uloga stranke sestavljena v drugem jeziku, nego je uradni jezik občine. (Ali ste čuli, gospóda na tržškem magistratu!) Sklicuje se na § 19. drž. osnovnih zakonov je prišlo upravno sodišče do sklepa, da se more stranka v svoji ulogi poslužiti tudi drugega deželnega jezika. (Ali ste čuli, gospóda na tržškem magistratu?) Slednjič je upravno sodišče izrazilo svoj nazor, da je češki jezik v občini Češka Lipa smatrati v deželi navadnim jezikom, ker del prebivalcev, četudi mal, so Čehi. (Ali ste čuli, gospóda na tržškem magistratu!)

Iz ogerske zbornice. Valed obstrukcije opozicije se v ogerski zbornici še vedno nadaljuje razprava o vojni predlogi.

Košutovec Babo je govoril o povelnem jeziku v vojski.

Honvedski minister Fejevary je oporekal trditvi, da je pomnoženje kontingenta novincev skt krone in je povdarjal, da se določilo v vojnem zakonu od leta 1889., o katerem je govoril posl. Babo, nanaša na slučaj, da se mora kontingent novincev spremeniti tekoma 10 let. Sedaj se gre za to, da se določi nov kontingent novincev in proizhaja tozadevni zakonski načrt od vlade.

Proti vojni predlogi je govoril na to še poslanec Babo, na kar se seja zaključila.

Iz italijanske zbornice. Včeraj je italijanska zbornica z veliko večino vsprejela vojno predlogo.

Posl. Barzilai ni smel seveda opustiti te ugodne prilike, da ne bi bil dal duška irredentističnim tendencam. Čudil se je, kako da more posl. Mirabelli zahtevati, naj se skrije stroški za vojsko, ko vendar — niso še rešena vsa vprašanja, ki se tičejo italijanskega naroda. Onim, ki bi bilo v tem kaj nejasnega, moramo pojasniti, da »nerešena vprašanja« pomenijo »neodrešene dežele« — Italijo irredento. Nadalje je Barzilai zatrjeval, da bi laški narod z navdušenjem sledil politiki, ki bi stremila za tem, da bi se dosegli narodni idejali. Ali po domače povedano, da bi se Italiji priklopile še »neodrešene« dežele. Nadalje je Barzilai govoril, da si pravi italijanski patrijotje ne morejo želeli miru itd. v tem tonu naprej. Rekel je tudi med drugim, da bi laški narod ne bil nasproten vojni, ako bi ista hotela doseči plemenite ideale.

Tržaske vesti.

V pojasnilo. »Slovenec« omenja, da »Edinost« ni nič poročala o shodu političnega društva »Edinost« pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji, da si je bil shod sijajen.

Ker je res eno in drugo, moram stvar pojasniti, da se ne bo ugibalo o Bog ve kakih vzrokih.

Nalogo poročevalca o tem shodu sem bil prevzel podpisani. Znano pa je, da sem imel hudo nesrečo v rodbini: tri hčerke so mi bkratu vsele med življenjem in smrtjo. Ena je tudi res umrla, eni pa se je ravno onega popoldne, ko je bil omenjeni shod, stanje tako shujšalo, da se je bilo bati najhujega. Zato nisem mogel na shod in tudi nisem utegnil — ker bivam izven mesta — obvestiti o tem poklicane činitelje. Tako je shod ostal brez poročevalca.

Ne treba pojasnjevati, kako da se mi ni ljubilo tudi naslednje dni, da bi iskal gradiva za poročilo, a nesrečno naključje je hotelo, da je bil gospod tajnik političnega društva ravno iste dni tako vezan na drugo stran, da tudi ni utegnil.

Krivda je bila torej na moji strani, ali krivda, ki je — z oziroma na okolnosti — gotovo vredna oprostčenja.

To pojasnilo se mi je zdelo potrebno tembolj, ker se je tudi po Trstu povpraševalo, kako to, da »Edinost« ni prinesla poročila o onem shodu.

Makso Cotič.

Dogodki v Ríemanjih. Po raznih znamenjih bi se moglo soditi, da so se oblastni gospodje sami začeli že plašiti činov, s katerimi so — zavozili dogodke ríemanjske.

In temu bi se ne bilo čuditi. Saj so narod ríemanjski uprav pegnali v skrajne korake. Morda je tudi mirnost Ríemanjcev, tisti uprav sijajno dokumentirani, med prostim narodom nenavadni zmisel za red in disciplino, zavel mogočne gospode, da niso jasno videli položaja in da niso vedeli, kako ogorčen je v resnici ta narod. Ali okr. glavarju v Kopru in cerkvenim krogi v Trstu je bila dolžnost, da bi bili sporočili na više mesto, da ríemanjska tla niso pripravna za eksperimente starega avstrijskega in latinskega zistema.

Ne bi se bilo torej čuditi, ako so se mogočni gospodje začeli plašiti svojih nezakonitih činov vspricho vseobče nevolje, ki se pojavlja ne le v Ríemanjih, ampak daleč na okoli med našim ljudstvom in drugimi našimi slovanskimi brati. Saj se je nekoliko te nevolje obrnilo celo proti našemu listu, ker nismo hoteli priobčevati raznih izjav ogorčenja in pozivov Ríemanjem na pomoč, da ne bi ulivali olja v goreči plamen.

Danes pa moramo po svoji časnikarski dolžnosti konstatirati, da je ogorčenje v Trstu po okolici in po deželi toliko, da se na vseh straneh čujejo glasni kliči, ki zovejo ves narod Ríemanjem na pomoč.

Temu splošnemu glasu je dala — še pred nami — izraza toli mirna in trezna »Naša Sloga« v Pulju. Ta list prinaša članek, katerega zaključuje z zpostrofo na postopanje cerkvene in politične oblasti: »Nas je pred prosvetljenimi narodi sram za njihove čine!«

K članku »Naše Sloga« se še povrnemo.

Latini v boju z latinščino!! Pravi marodér med tržškimi listi je Vrhov »Gazzettino« — marodér po vnanjosti in še bolj po vsebini. V ceno je res, jako v ceno; za

en hori novčič ni smeti zshtevati Bog ve kaj! Na drugi strani pa zopet ni res, da si list zato, ker je v ceno, sme dovoljevati vse: da na dan napade na zdravi človeški razum. Sodé po ceni, ki si jo je določil, mu je bil sicer menda že takoj ob začetku samem, da se razvije v glasilo vseh — starih bab ženskega in moškega spola. V koliko je že dosegel ta svoj vzvišeni namen, mi ne moremo znati, ker nimamo zvez z respektivnimi krogi p. n. prebivalstva tržškega. Za slučaj pa, da se mu je posrečilo to do gotove mere, se je v resnici bati, da mu splava zopet po vodi še ta njegov renomé, kajti »Gazzettino«, kakoršen je kateri dan, v resnici ni niti za babe — in še za babe moškega spola ne, ki so bje včasih bolj — babje, nego so one ženskega spola.

Ali gospodje, ki pišejo v »Gazzettino«, se nshajajo menda v patologičnem stanju: čim bolj pada njihov kurz tudi med babami, tem bolj se »čutijo« oni vredne člene one častne garde, ki čuva »latinstvo« te naše zemlje. Ta ambicija jih je menda minolo sredo zavela, da so hoteli dokazati, da so tudi res podkovani v latinščini. Ali nesrečna misel je bila to: poskus se je kar najelabše sponesel. Če je »italijanstvo« teh naših po krajih temu primerno fundirano, kakor so njega paladini podkovani v latinščini: smo že ob začetku — konca »italijanstva« naših pokrajin.

Znan je latinski pregovor »Tempora mutantur et nos mutamur in illis«. (Časi se spreminjajo in mi se spreminjamo z njimi.) Ljudje radi rabijo ta latinski rek, da belijo žojim svoje globoke sentence. Pa da bi ga ne imeli v arhivu pri »Gazzettino«! Le škoda, da ga hranijo — pokvarjenega. V sredo torej, v notici »Tutto si trasforma«, je »Gazzettino« hotel briljirati s svojo latinščino in je to notico zaključil vsklikom »Tempora mutantur et nos cum illis! (Po slovenski povedano: ... ne, ne moremo prevesti, ker je tu »Gazzettino« napisal nekaj, kar nima prav nobenega zmiela.)

Sedaj pa primerjajte gornji prevod resničnega latinskega breka s to Vrhovsko »Gazzettinovo« pokveko. pa bomo gotovo vsi soglašali v sodbi: da »Gazzettino« ni le brez misli, brez idej (pametnih namreč), brez kriterija, kaj sme in kaj ne sme v list, ako naj bo za resne ljudi, ampak da je tudi pri kraju se svojo — latinščino!!

Res je: nekdanji Latinci so se znali latinski, njihovi epigoni so se spreminjali s časi in ne znajo latinski!

Namišljeno »umiranje Finlandije« — in resnično laško hinavstvo. Vsi protislovanski listi raznašajo vest, da je ruski car izdal posebne ukaze, kako prisiliti Finlandee, da se podvrže vojaški dolžnosti. Finlandija je velika ruska provinca, ki pa je imela do pred nedolgo svojo samoupravo, staro švedsko ustavo, podeljeno jej od Aleksandra I. v letu 1802. Od tega leta je namreč Finlandija združena z Rusijo. V tej ustavi je bilo določeno, da se brez dovoljenja deželnega zbora ne smejo povišati davki, nabirati vojski in izdajati novi zakoni. Finci so imeli tudi svojo posebno vojsko, slonečo na splošni svoji dolžnosti.

Ta provinca pa je po svoji zemljepisni legi — da si je po Baltškem morju ločena od Prusije — nemškim agitatorjem kaj na roko in so isti zanašali v Finlandijo veliko nemške agitacije. Na ta način so begali ljudstvo v Finlandiji — proti Rusiji. Ruska vlada je poskusila vse možno, da si prikupi prebivalstvo Finlandije. Ko je pa le uvidela, da se je agitacija že tako zajela, da so zbegani prebivalci že prežeti od duha upornosti, je posegla — da si nerada — po ostrejem sredstvu: odvzela je Finlandcem poprej dovoljeno samostojnost in jih je začela nabirati v skupno rusko vojsko.

No, denimo, da je Rusija izvršila na Finlandcih čia nasilja. Suponarajno to, da si ne priznavamo, ker je faktično izvršila le usiljeni jej čin samoobrane, pa vprašajmo se: imajo-li ravno naši tržški avtoritativni najmanj pravico, da se zgražajo na postopanju Rusije s Finlandci?! Imajo-li oni kaj pravice v to, da prelivajo krokodilove solze, oni: ki so svoji lastnim, pohlevnim soobčanom ugrabili še ono malo samostojnosti, ki so jo siromaki uživali? Oni, ki so s krivim nasiljem, ki so je vršili po tržških ulicah izsilili iz avstrijske vlade, da jim je odvzela stari in za državno mišl velevoljni privilegij v vojaškem pogledu! Oni, ki so izsilili, da morajo okoličani v skupno vojsko! Oni, ki uporabljajo vsa sredstva moralnega

in materialnega nasilja, da bi okoličanom odvzeli njihovo narodnost in njihov jezik! Oni, ki imenujejo svoje lojalne in poštene soobčane slovenske narodnosti — sužnje! Oni, ki bi svojim občanom slovenske narodnosti najraje odvzeli vsako politično pravo in vsako svobodo! Oni, ki leta in leta bijejo gnusen boj, da ti slovenski soobčani ne dobe ene — šole! In tako dalje, in tako dalje — ne moremo naštevati dalje, ker je vrsta grdih činov trž. gospodarjev proti slovenski narodnosti predolga.

Kdo je vohun?! Glasilo tukajšnjih irredentistov, ki je ob enem glasilo laškega parlamenta, predbaciva v svoji včerajšnji številki nam tržškimi Slovanom vohunstvo! Sicer bi ne bilo nobeno čudo, ako bi se bili tudi mi slednjič priučili vohunstvu, ko moramo dan na dan gledati okolo sebe toliko »lepih« igledov, ki nam jih dajejo naši nasprotniki, ki že radi vsake slovenske zastave denuncirajo državnim oblastim naše — rusofilstvo. Nobeno čudo bi ne bilo, pravimo — ali mi odklanjamo najedločnejše predbacivano nam špijonstvo.

Kar delamo — delamo v silobranu. Mi le odbijamo napade na naše ekzistenčne pogoje. Mi smo tu na svoji slovanski in ob enem avstrijski zemlji. Res, da nam pod sedanjimi državnimi upravami ne cvetijo tu rožice, ali fakt je, da smo mi tu na svojem in torej doma!

Naši laški nasprotniki — umeje se, da govorimo le o nasilnikih in ne o poštenih domačih Italijanih — nam hočejo vzeti našo domovino, našo zemljo, našo narodnost, naš jezik, in vse, kar nam je drago in sveto! In ker se mi branimo pred takim političnim ropom, nas irredentarsko glasilo nazivlje s špijoni!

Taki »vohuni«, ki branijo svojo hišo, svoj rod in svojo neoporečno, podedovano last — taki »vohuni«, ki odganjajo volka, ki jim hoče odnesti hlev in ovčice — taki »vohuni« ne delajo nič nečastnega, ampak delajo in opravljajo svojo sveto dolžnost!

Ako mi pazimo na one, ki naročajo ti-soče delavcev iz bedne Italije, a puščajo domačine obeh narodnosti brez kruha in v bedi — vršimo le svojo narodno in človečansko dolžnost: dolžnost, katero hočemo izvrševati tudi na dalje; dolžnost, za katero so nam hvaležni naši rojaki, a za katero bi nam morali biti hvaležni tudi Lahidomačini. In pride dan — to je naša vera — ko nam bodo tudi res hvaležni!

S takimi podukani ras ne spravite iz koncepta, ker braniti svoje domovje pred zakletim sovražnikom, to je naloga, ki dela nje izvrševatelju le čast in katero treba šteti istemu le v zaslugu.

Kar počenjate irredentariji proti državi, zanima nas v toliko, v kolikor bi naš narod trpel pod tisto upravo, ki bi nas pokopala politično in narodno, kakor je ubila naše bedne brate na Benečanskem. Predobro vas poznamo, o gospóda irredentariji; alla larga od vas in od vseh — za našo narodnost pogubnih idealov!

Električni tramvaj z lesnega trga do Sv. Save. Kakor poroča glasilo tržškega magistrata, stopil je projekt za napravo električne železnice z lesnega trga skozi svetjakovski grč do Sv. Save v odločilen stadij. Nardtu se sicer upira tramvajska družba, ker ima ona pre dnost za gradnjo tramvajskih prog po občinskih cestah, ali občina trdi, da velja ta prednost nasproti drugim, ne pa nasproti občini, ki je lastnica cest, najmanj pa da se more tramvajska družba sklicevati na kako pravico do cest tam, kjer niti ne obstoje še in kjer se bodo gradile našaš radi električnega tramvaja.

Koncert »Dalmatinskega skupa«. V redutni dvorani gledališča »Politeama Rosetti« zbrala se je sinoči elita tržškega Slovanstva, da prisutvuje prvemu koncertu mladega »Dalmatinskega skupa«. Ob 8. uri, na katero uro je bil napovedan začetek koncerta, bili so zasedeni že vsi sedeži ter je moral odbor iz vseh kotov spravljati stolice, da so dobile sedeže vsaj še one dame, katere so došle malo kasneje. Gledajoči po množici slovanske inteligence in slovanskega krasnega spola, gledali smo v duhu sliko, kako se bo v prestorih bodočega »Narodnega doma« kazala moč tržškega Slovanstva, ako se bode isto znalo zavedati svoje skupnosti.

Koncert se je pričel malo po osmi uri. V podrobnosti koncerta se danes ne moremo spuščati, ker žalibog v našem uredništvu nimamo strokovnjakov, a naprosili smo strokovnjaka izven uredništva, da nam napiše

kritiko o koncertu in posebno o novi operi »Petar Svačić« našega nadbudnega rojaka, gosp. Josipa Mandića. Na sploh omenjamo, da je vojska godba pešpolka 97. pod vodstvom kapelnika gosp. Tepčija občinstvo elektrizirala se svojimi proizvajanjmi ter da je nedvojbeno ta godba znatno napredovala, odkar je dobila kapelnika v osebi imenovanega gospoda.

Burno pohvalo žel je operni pevec iz Zgreda, gosp. E. vitez Cammarota, ki razpolaga z dobro izvežbanim, mehkim in posebno v visokih legah kaj prijetnim glasom.

Gospod Zafred, člen »Slovanskega pevskega društva«, ki je prevzel še le v zadnjem trenutku proizvajanje »prologa« iz opere »Petar Svačić«, kateri prolog zahteva umetniško rutiniranega pevca, rešil je svojo nalogo povoljno.

Radi nepredvidljive zapreke moral je odpasti I. prizor II. čina (»Ja sve mislim i razmišljam«, katerega je imel peti gospod D. Bolončić).

Splošni utis opere na občinstvo je bil najboljši, kar je pričelo burno ploskanje po vsaki točki. Naše prepričanje je, da ima gospod Mandić veliko muzikalično nadarjenost, katera nam obeta najkrajših plodov, ako bo mladi komponist vstrajal na začnem potu.

Ob koncu koncerta izročila sta se gu. vitezu Cammarota in gu. Mandiću krasna venca ob navdušenem ploskanju občinstva.

Po koncertu se je pričel animiran ples, ki je trajal do ranega jutra.

Čestitamo iz srca mlademu komponistu na doseženem uspehu, a tudi »Dalmatinskemu skupu« na tako krasno vspelem koncertu, kateri nam je prvič podal skupno sliko hrvatske in posebno dalmatinske hrvatske elite, ki je s tem koncertom stopila v kolo socialnega razvika tržaškega Slovanstva, v katerem bo tako se vsaj nadajamo, tudi vstrajala. V to pomozi Bog!

Maškarada »Tržaškega Sokola«. Vsem onim, ki se mislijo udeležiti maškarade »Tržaškega Sokola« in ki mislijo najeti ložo, priporočamo, naj to hitro store, ker se lože prav hitro razpolajajo in so nekatera vrste lož skoraj že popolnoma razprodane. Kakor smo že naznanili, prodajajo se lože v »Trgovinski kavarni«.

Na kostimirani ples, ki bo jutri v soboto 21. t. m. v »Slovanski Čitalnici« je priti v kostimu ali plesni toaleti. Nekostimiranci plašajo 1 K globe v korist šolski družbi. Tedaj le pridno se vsi kostimirati, da ne bo treba plačevati kazni.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah priredi torej prihodnjo nedeljo, dne 22. februarja 1903. veliko pustno veselico s petjem, godbo, igro in plesom v odlični dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah.

Da bo ustrezno marsikomu, ki želi priti na veselico »Adrije«, a slučajno ni dobil povabila, naznanjamo, da je v sredi te veselice sledeči: 1. V. Parma: »Mladi vojak«, koračnica, orkester. 3. Ant. Nédved: »Dijakica«, moški zbor s samospelom tenorja. 3. Tittl: »Slovanska ouvertura«, orkester. 4. H. Volarč: »Slovanska pesem«, mešan zbor. 5. Hamn: »Spomin na R. Wagnerja« (iz opere »Tannhäuser«), orkester. 6. N. N.: »Dalmatinski šajkaš«, dvospev tenorja in baritona s spremljevanjem orkestra. 7. I. pl. Zajc: »Duet in finale iz opere »Nikola Šubić Zrinjski«, orkester. 8. J. Pavčič: »Sam«, mešan zbor. 9. a) Komrak: »Bosanska legenda«, b) Smetana: »Pri zibelki« (iz opere »Poljub«), orkester. 10. F. S. Vilhar: »Slovo«, velik moški zbor s samospelom baritona in s spremljevanjem orkestra. 11. a) Iv. pl. Zajc: »Dumovini i ljubavi«, b) Waldteufel: »Na draščiču«, valček, orkester. 12. Josip Štolba Govekar: »Bratrance«, burka v jednem dejanju. 13. Ples in svobodna zabava. — Ples traja do 11. ure zvečer.

Na koncertu in k ple u sviral bo vojaški orkester pešpolka št. 97. iz Trsta.

Vstopnina na koncert za osebo 50 st.; sedeži I. vrste 40 st., II. vrste 20 st. — Vstopnina k plesu za gospe 1 K, za gospe 60 stot.

Opezarjamo slavno občinstvo, da se veseliča prične točno ob 4. in pol uri, in sicer z ozirom na večerno maskarado »Tržaškega Sokola«.

Pevsko društvo »Kolo« vabi na maskirano plesno večerko, katera priredi dne 22. in 24. februarja t. l. v dvorani Mal'y (ul. Torrente 16). Igranje na glasovir bo spremeljal oddelek orkestra. Ples bo trajal od 9.

ure zvečer do 4. ure zjutraj. Ustopnina za gospe 40 nvč., za gospe 20 nvč. Maskam se dovoli vstop le, ako bodo dostojno opravljene. — Priporočila se za množestveno udeležbo o d b o r.

Dražbe prevlačnin. V soboto, dne 21. feb. ob 10. uri predpoludne se bodo vse dražbe tuk. a. kr. okrajnega sodišča za vilne stvari vršile sledeče dražbe premakniti: v ulici Barriera vecchia št. 3, stroj; v ul. Leonardo Vinci št. 2, hišna oprava; v ulici del Ponte št. 4, hišna oprava; v ulici della Guardia št. 9, hišna oprava; v ulici Stadion št. 3, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 1,2, ob 2. uri popoldne 6,2 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 776,4. — Danes plima ob 3,43 predp. in ob 5,24 pop.; oseka ob 10,36 predpoludne in ob 10,31 popoldne.

Kakor je splošno znano, dajejo Mauthnerjeva semena za repo in klajo velik dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice.

Vesti iz ostale Primorske

× **Nadina Slavjanska** bo koncertirala v Pulju dne 28. t. m. in sicer v dvorani restavracije »Stadt Pilsen«.

× **Nabori v Istri.** To leto se bodo vršili nabori naslednje dni: V Pazinu dne 9., 10. in 11. marca; v Motovunu 13., 14. in 16. marca; v Poreču 6. in 7. marca; v Lošnju dne 11. in 12. marca; v Bujah dne 2., 3. in 4. marca; v Cresu 16. marca; v Krku dne 18. in 20. marca; v Podgradu dne 21. in 23. marca; v Pulju dne 23., 24., 27. in 28. marca; v Buzetu dne 17., 18. in 20. marca; v Rovinju dne 30. marca; v Labinu dne 2., 3. in 4. aprila; v Voloskem dne 6., 7. in 8. aprila; v Kopru dne 22., 23., 24., 25. in 27. aprila; v Piranu dne 29. in 30. aprila.

× **Ne, ni zlobno, ker je preneumno.** Znano je, da živi v Istri, v Sušjevi in bližnjih selih, še nekoliko ostankov nekdanjih Romunov. Te bi hoteli naši irredentariji po silni rešiti »latinstvu« in jim usiljujejo romunsko šolo. Ljudje pa so pametni in vedo, kaj jim je koristno in prosijo — hrvatskih šol. Radi tega so izdajice na latinški stvari, pravi izreči.

No, tržaški čfatski listi so vendar toliko usmiljeni žnjimi, da jim ne pripisujejo izključno vse krivde, ampak označajo kakor krivce tudi tiste resneče slovanske svečnike! Ne mislite, da hočemo napisati kako predpustno šalo, ampak gola resnica je, da je tržaški čfut zagrešil tole fenomenalno neslanost:

Duhovniki da pripovedujejo ljudstvu v Sušnjevi, da sam cesar želi, da on hoče, naj bo v Sušnjevi »slavska šola«. Nadalje da govore duhovniki, da jim cesar sporoča, da ne bodo plačevali šolskih taks. Ako ne bodo hoteli »slavske šole« — tako da jim poroča cesar —, ne dobe šole nikdar! In če bodo zahtevali romunsko šolo — tako pripovedujejo ti nesrečni svečniki — jim sporoča cesar, bodo morali spreminjati vero, postati Židje, ker Romuni da so Židje!

Tako da so svečniki osleparili istrske Romune, jih s pomočjo cesarjevo pridobili za hrvatsko šolo in jih ugrabili latinstvu.

Med nami pametnimi ljudmi govorjeno: ako bi kdo res tako govoril, morali bi ga hitro zepreti v norišnico. Ali tudi njega, ki take bedastoče poklada v usta ljudem z normalni možgani, tudi njega bi morali odvesti na opazovanje h kakemu psihijatru! Njim pa — in ni jih malo med našimi latinško-prosvetljivci, ki verujejo take oslarije: njim naše iskreno sožalje! Niso sicer norci, ali ubogi na duhu so, že o ubogi!

Vesti iz Kranjske.

* **V Ameriko** se je predsinoči odpeljalo z južnega kolodvora v Ljubljani 43 oseb.

* **Russkij kružok v Ljubljani** deluje — kakor beleži »Slovenec« — sicer prav na tihem, brez vsega šuma, a vendar izvršuje jako vspešno svoje kulturno delo med Slovenci! Redno ob določenih dneh in urah zvečer (ponedeljkah in sredo) zbirajo se člani in členice I. in II. tečaja k lekcijam, takozvanim »urokam«. Na teh urokih je veliko število členov, kateri ne bi imeli sicer nikdar prilike in toliko časa učiti se ruščine, priučili so se v kružku ruščine, rekel bi

skoro igraje! Kakor vsako društvo imel je tudi »Russkij kružok« a prvega bojevati se z raznimi predsodki ali zaprekami. Vstrajnost gorečega učitelja, kakor tudi pridnost učečih se ruskega jezika, dosegli s s časoma lepe uspehe. Z običajnimi konverzijskimi urami, v katerih se čitajo dela Puškinova, pa je sedaj društvo spojilo tudi čajne večere. Na teh večerih pa čuješ ruščino, kakor da bi sedel kje gori ob Volgi ali Nevi sredi kake ruske družine! To je veselo znamenje slovanske vzajemnosti na tej kulturni poti in »Kružku« se zamore le častitati na takem vspehu!

Vesti iz Štajerske.

— **Na adresu mariborske slovenske posojilnice**, ki bo imela pojutrnjim svoj občni zbor, piše »Slovenski Gospodar«:

Mariborska slovenska posojilnica je Slovenec iz mesta in okolice gospodarski osamosvojila in jim sezidala za njih dužabno in društveno gibanje potrebno poslopje. Toda želeli bi bilo, da stori posojilnica sedaj še korak naprej. Kakor je posojilnica v Celju, in zadnji čas tudi v Ptuj, prevzela skrb za napredek Slovencev v imenovanih mestih ne samo v denarnem, ampak na vsem narodnogospodarskem plju, tako naj začne delovati tudi posojilnica v Mariboru. V Celju imajo Slovenci že mnogo trgovin in tudi v vseh strokah svoje obrtnike, ki imajo prodajalne in delavnice v slovenskih hišah. Vse to se je doseglo z modro skrbjo in dobrohotnim posredovanjem ondotre posojilnice. Enako vzorno navdušenje za vsestransko narodnogospodarsko organizacijo naj prevzame tudi načelstvo mariborske posojilnice! Vemo, da načelstvo ni primorano v to po pravilih. Za tako delovanje bi tuji suhoparne črke šablonskih pravil nič ne pomagale, za tako delovanje treba poštenega navdušenja in in čiste ljubezni do narodne stvari. Da bi se v tem oziru res začelo kmetu tudi v Mariboru novo življenje resnega delovanja, ta rodoljubna želja nam je sedaj, pred letošnjim občnim zborom mariborske slovenske posojilnice, narekovala današnje besede.

Vesti iz Koroške.

+ **Nova posojilnica in hranilnica.** V Št. Jurju v ziskali dolini so Slovenci osnovali hranilnico in posojilnico ob obilni udeležbi prebivalstva. Kako umesten in koristen je bil ta korak, za to je najbolj priča jeza nasprotnikov.

+ **Omika koroških Germanov.** Dne 15. t. m. so imeli Slovenci v Globasnici veselico. V svoji jezi radi tega dogodka so beseli temo: »Germani v lepakih, sestavljenih v uprav barbarski nemščini, na katerih so imenovali veselico: »gonjo na kmete, katero uprizarja 30 skupaj nagnanih samskih in poročenih ženskih opic... in 6 izbranih Culukifrov«. A ravnatelj tega »gledališča« da je »Kaplan Tschedermann«.

Je ni, pa je ni nad »kulturo« pangermanov.

+ **Zaloga vina v Beljaku.** Istrska vinarska zadruga je ustanovila v Beljaku zalogo istrskega vina, belega in črnega. Prodaja vino na debelo in na drobno. Na debelo se more prodati le najmanj 56 litrov, in so cene nižje, nego na drobno. Na drobno pa se prodaja v Beljaku v zamašenih steklenicah po 1 liter in po pol litra. Tudi so v zalogi najfinjša vina, ki se pa prodajajo samo v zapечатih steklenicah. Tukaj se dobiva pristavino vino po nizkih cenah in se od strani zadruge jamči pristnost. Častito občinstvo je vabljeno na poskušajo in naročanje. Upati je, da se bo občinstvo tega vina prav pridno posluževalo. Vino se dobiva ravno tako, kakor pri zadruzi v Pulju. Zaloga se nahaja v Beljaku, Freihausgasse 3.

+ **1,803.000 kron** so stale leta 1900 koroške ljudske šole. Tako je v zadnji seji poročal deželni šolski svet. Od te svote se je izdalo za plače učiteljem 1,413 000 kron.

+ **Tudi na Koroškem!** V »Miru« čitamo: Laški delavci prihajajo zopet, še predno je prišla pomlad, preko Ponthebe v Avstrijo iskat dela. Najmanj 3000 mora jih v jeseni naša vlada po odgonu spravljati nazaj v Italijo ter nositi za to vse stroške. — Italija pošlje k večemu 300 revnih Avstrijcev po tej poti preko meje. To kaže, kako neprimerno in krivično so razdeljeni ti stroški.

Razne vesti.

Tudi — milijonska ustanova. Neki občern v Pistu na Češkem je v rovdniški hranilnici naložil 10 K v počestčenje spomina svoje pokojne žene z določilom, da ima ostati denar v posojilnici tako dolgo, dokler ne doseže z obrestmi in obrestmi od obresti svoto dveh milijonov kron. Potem naj se obrestni vsako leto na dan smrti, to je 9. novembra, ob 11. uri predpoludne, razdele med ubožce v Rovdnicu. »Narodni listy« so izračunali, da se bo, ako se računa 4% obrestovanje, prva delitev vršila dne 9. novembra 2559.

Srečni potomci — ali daljni, daljni.

Madjarski poslanec zmrrel. Že nedavno temu je zmrrel eden madjarskih poslancev. Sedaj javljajo zopet o drugem takem slučaju. Zmrrel je namreč poslanec dr. Ivan Hadzy. Ako bodo v ogerski zbornici še nadalje vodili glavno besedo Barte, Piehleji in drugi politični — blaznenci, se utegne ta epidemija še bolj širiti. Hrvatski zastopniki v skupni ogrski zbornici imajo morda vendar prav, da so tako leni v obiskovanju sej.

Odmevi afere Kruppove. V Neapelju se je predvčerajšnjim vršila razprava proti socialistiškemu listu »Propaganda«, čegar članek je ponatinal socialistički list »Vorwärts«. Obtoženi urednik »Propagande« je bil obsojen v dva meseca ječe radi razžaljenja Kruppa in cesarja Viljuma.

Brzjavna poročila

Naval na hranilnico.

PRAGA 20. (B) Po zlobnosti navstale in širjene vesti o hranilnici za Češko so bile vzrok, da so mnogi ulegatelji navalili na blagajne hranilnice. Na teh vestih ni ne ena beseda resnična. K blagajnam je prihrumelo 600 ulagateljev z uložnimi knjižicami, da dvignejo uloženi denar. Vsaki znesek se je izplačal a vista brez oziroma na višino svote in brez odroveti. Do poludne je bilo dvignenih 400.000 K.

Nesreča na železnici.

NEWARK (NEW JERSEY) 19. (B.) Neki vlak železnice Delaware Lackovana je trčil kupaž z enim vosom električne železnice. O tej nesreči je bilo poškodovanih 30 oseb in od teh jih je je pozneje umrlo 12.

Kaznovani mornarski častniki.

PARIZ 20. (B.) Minister za mornarico je oba poveljnika oklopnice »Bouvet« in »Gaulois«, katera sta na vežbah blizu Toulona trčila skupaj, odstavil od poveljstva. Minister mornarice je odredil, da je poveljnika lovea na torpede »Escargote« postaviti pred vojno sodišče. Poročilo, predloženo ministru, čita rečenim častnikom pomanjkanje na hladnokrvnosti in odločnosti.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GÖDNIK.

Lastnik konsorcijski list »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijski list »Edinost« v Trstu

Aleksander Levi Mizzi
Prva in največja tovarna pohištev
v Trstu.

TOVARNA: Via Teza, vogal
Vila Luitpold
ZALOGA: Piazza Repubbli 2
(šolsko poslopje)
in Via Riburga 2

Telafon št. 670.

Veliki izbor up-arj. sredi bo stih. in
veliki izbor tudi po posebni arditci

Gene brez konkurence
ILUSTROVANI CRNIS LASTNI IS PRAD
Predmeti pos-emo se na pa. porod
ali železnico rano

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohišstva
dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poročtvom

prej **Anton Černigoj**
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištev primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištev brezplačen.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond **25.000.000 K.** Izplačane odškodnine: **75.000.000 K.**
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje posloplja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

— — —
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu
zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Božata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvršijo takoj. Pošiljatelj se pošte niso prosti.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča.

Josip Stantič čevljar, mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. p. l. v. avstr. Lloyd.

A. Hubmann, Corso 19

Rokavice gladi, dolga 16 gumbov gl. 3.—, na 3 gumba tuji v barvah, l. vrste gl. 1.20, na 2 gumba gl. 1.—; za gospe gl. 1.30, prave angleške (specijaliteti gladi črne na 3 gumba gl. 1.30, na 2 gumba gl. 1.20, ponarjena soča na 2 gumba po 50 nč. Šveški (za prati) na 2 gumba po gl. 1.20, za čista ke gl. 1.10, za moštvo 70 nč. Rokavice: pere, popravlja v 24 urah. Sprejema naročbe po meri.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani II) — BARKOVJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.
Priporoča se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Prodaja manifakturnega blaag SALARINI

v ulici Ponte della Fabra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gl. 3.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. sušene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5.—14, ravno take podšite s kožuvinom po gl. 12.—Povrke suknje v velikem izboru od gl. 18.—32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5.—9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3.—12 let o. gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moškega (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo in v skladu potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja oblek po meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Josip Zuljan,

krojač v Ricmanjih

bo prodajal narejeno obleko
v nedeljo dne 22. februarja
t. l. v Dolini v Buljuncu in pri
„Domjotu“.

Paglianova pijača

• • • prof. Ernesta Pagliano • • •

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo.

Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Ogibajte se vedno ponarejenj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našu varstveno znamko.

Naročbe je naslovljati na tvrdo

Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco št. 4.

V manifakturni trgovini

tvrdke GIUSEPPE BOLLE

v ulici Nuova, nasproti palače Salem

Kuhinjske brisalke	od 10 nč. naprej
Namizni prti beli	12 „ „
„ „ in barvani	55 „ „
Brisalniki od platna	20 „ „
„ iz Tunisa	15 „ „
„ dlakasti	45 „ „
Garnitura za 6 oseb	1.80 „ „

Velikanski izbor žepnih rut od kotenine in platna itd.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno polirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravke, ktere izvrši v najkrajšem času in v polni zadovoljnosti naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obile naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v misliu gesla: Svoji k svojim!

Odlikovana
1894.

1891.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn
ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvršnimi strugarji in rezbarji in najbolj izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeša), strgarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vseh drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljene pečeh, ter se tvrdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzojavi: Doljak — Solkan.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in o kvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju ženske ali prehoča v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš.
7. Telefon 469.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno —

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia,
(vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

— Popolno opremljene sobe. —
Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu šrebanju.

Špitalske ulice št. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.